

Існує така легенда. Створив Господь на світі звірів прудкими, сильними, птахів з крилами, які допомагали їм шугати високо в небі. Тільки людині він не дав ні великої сили, ні міцних крил. Зажурилася людина й прийшла до Бога, почала нарікати на свою долю.

Всевишній вислухав скарги людини на важке життя і сказав, що має вона найцінніший скарб, якого не дано звірям і птицям — мову. Адже мова сильніша за будь-яку силу, скоріша за найпруdkішу тварину. Пообіцяв Бог, що мова все замінить людині, ніде не дасть загинути. Однак і людина повинна розуміти, який неоціненний скарб отримала — берегти мову, як зіницю ока. А якщо втратить вона її, то загубить і душу, і силу.

Це всього лише легенда. Але, як і кожен з народних переказів, вона відображає суть тих явищ, які відбуваються в людському житті. Непарма ж говорять, що без мови немає народу. Невипадково, мабуть, мову називають генетичним кодом нації. Завдяки їй ми маємо можливість поєднати минуле з сучасним. Вона програмує майбутнє цілого народу. Повага і шана до рідної мови мають в будь-якому суспільстві особливий смисл.

Так сталося, що українська мова століттями зазнавала утисків і гонінь. Тому сьогодні для нас важливо зрозуміти, що мова — це основа національної гідності, і ставлення до неї є виявом національної самосвідомості, громадянської позиції.

Досить згадати сторінки історії нашої держави, щоб зрозуміти: рідна мова разом з усім народом пережила чимало випробувань, але завжди була важливим чинником для об'єднання українців. Гіркe минуле випало на долю України. Вона тривалий час була поділена на частини. Входила до складу різних держав: Росії, Польщі, Австро-Угорщини. Немає, мабуть, куточка в нашій Батьківщині, де б не намагалися знищити українську мову, обмежити її вживання, послабити її силу і вплив на народ.

Як не згадати горезвісний циркуляр царського міністра Валуєва, в якому заборонялося друкувати літературу українською мовою, крім художньої, а також зазначалося, що ніякої окремої малоруської мови не було, немає і не може бути. Українська мова в ньому названа говіркою простолюдинів.

За такого ставлення вищої влади десятиліттями українська мова не використовувалася в навчанні, в богослужінні, на сцені...

Але навіть в найскрутніші часи були люди, які стояли на сторожі українського слова, вбачали в ньому оберіг нації, свідомо йшли на конфлікт з можновладцями, аби тільки відстояти право говорити і писати рідною мовою. Ми знаємо цілі періоди злету українського духу і українського слова. Друга половина XIX ст., незважаючи на дію Валуєвського циркуляру, стала часом створення кращих зразків української класики. Царизм був змушений постійно відступати і скасовувати обмеження українського друкованого слова. Не вдалося витіснити українську мову і радянській тоталітарній системі, коли йшла активна русифікація України.

Невичерпна скарбниця рідної мови, українського слова. Вона увібрала в себе літературні твори, фольклорні, які створювалися народом впродовж віків. Народна муза надихала багатьох митців на створення літературних творів, кращі зразки нашої літератури щедро пересипані тим фольклорним здобутком, що формувався в глибині нації. Одне доповнює інше.

Часи змінилися. Але проблема збереження, розквіту рідної мови залишається й досі. Це до нас, сьогоднішніх, звернуті слова українського поета Максима Рильського, котрі давно вже стали класикою:

Як парость виноградної лози
Плекайте мову. Пильно й ненастанно
Політь бур'ян. Чистіша від сльози
Вона хай буде.

Ми маємо дослухатися до цієї мудрої настанови, якщо дбаємо про свою національну гордість. Маємо пам'ятати, що мова — це теж багатство. Його не виміряєш на вагу, не відчуєш в руках, не побачиш оком. Його потрібно тільки відчувати своєю власною сутністю. Тільки від кожного з нас особисто залежить, чи дбати про свою мову, чи ставитися до неї байдуже, як до чогось незначного і неважливого, чи взагалі зректися того слова, яке називають рідним, материнським.

Бережімо рідне слово, бо в ньому не тільки гомін лісів, переливи струмків, шепіт трав, а й високий дух пращурів, сила нашого сьогодення і поступ майбутній.

**21 лютого –
Міжнародний**

**День
рідної
МОВИ**